

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ TÀI CHÍNH

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

ĐIỀU ĐỨC HÀ

**HUY ĐỘNG NGUỒN LỰC TÀI CHÍNH
PHÁT TRIỂN GIAO THÔNG NÔNG THÔN
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TUYÊN QUANG**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

HÀ NỘI – 2017

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ TÀI CHÍNH

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

ĐIỀU ĐỨC HÀ

**HUY ĐỘNG NGUỒN LỰC TÀI CHÍNH
PHÁT TRIỂN GIAO THÔNG NÔNG THÔN
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TUYÊN QUANG**

Chuyên ngành : Tài chính - Ngân hàng

Mã số : 62.34.02.01

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

**Người hướng dẫn khoa học: 1. PGS, TS TRẦN XUÂN HẢI
2. TS LÊ THU HUYỀN**

HÀ NỘI - 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận án là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả trong luận án là trung thực và có nguồn gốc rõ ràng. Những kết luận khoa học của luận án chưa từng được công bố trong bất cứ công trình khoa học nào.

TÁC GIẢ LUẬN ÁN

Đìu Đức Hà

MỤC LỤC

LỜI MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu của luận án	2
3. Đối tượng, phạm vi và phương pháp nghiên cứu	2
4. Tổng quan nghiên cứu.....	4
5. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn.....	11
6. Kết cấu của luận án	12
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ HUY ĐỘNG NGUỒN LỰC TÀI CHÍNH PHÁT TRIỂN GIAO THÔNG NÔNG THÔN	13
1.1. GIAO THÔNG NÔNG THÔN VÀ PHÁT TRIỂN GIAO THÔNG NÔNG THÔN.....	13
1.1.1. Khái niệm, đặc điểm của giao thông nông thôn.....	13
1.1.2. Phân loại giao thông nông thôn.....	21
1.1.3. Vai trò của giao thông nông thôn.....	25
1.1.4. Phát triển giao thông nông thôn	29
1.2. NGUỒN LỰC TÀI CHÍNH PHÁT TRIỂN GIAO THÔNG NÔNG THÔN.....	31
1.2.1. Khái niệm, đặc điểm nguồn lực tài chính phát triển giao thông nông thôn.....	31
1.2.2. Các nguồn lực tài chính phát triển giao thông nông thôn	35
1.3. HUY ĐỘNG NGUỒN LỰC TÀI CHÍNH PHÁT TRIỂN GIAO THÔNG NÔNG THÔN.....	44
1.3.1. Cơ chế huy động nguồn lực tài chính phát triển giao thông nông thôn.....	44
1.3.2. Các nhân tố ảnh hưởng đến việc huy động nguồn lực tài chính phát triển giao thông nông thôn.....	55
1.4. KINH NGHIỆM QUỐC TẾ VÀ CÁC ĐỊA PHƯƠNG TRONG NƯỚC VỀ HUY ĐỘNG NGUỒN LỰC TÀI CHÍNH PHÁT TRIỂN GIAO THÔNG NÔNG THÔN VÀ CÁC BÀI HỌC KINH NGHIỆM CHO TỈNH TUYÊN QUANG	59

1.4.1. Kinh nghiệm huy động nguồn lực tài chính từ NSNN	59
1.4.2. Kinh nghiệm huy động nguồn lực tài chính từ cộng đồng	64
1.4.3. Kinh nghiệm huy động nguồn lực tài chính từ doanh nghiệp.....	68
1.4.4. Những bài học kinh nghiệm cho tỉnh Tuyên Quang.....	69
Chương 2: THỰC TRẠNG HUY ĐỘNG NGUỒN LỰC TÀI CHÍNH PHÁT TRIỂN GIAO THÔNG NÔNG THÔN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TUYÊN QUANG	73
2.1. THỰC TRẠNG GIAO THÔNG NÔNG THÔN TỈNH TUYÊN QUANG.....	73
2.1.1. Khái quát về điều kiện tự nhiên, đặc điểm kinh tế - xã hội tỉnh Tuyên Quang.....	73
2.1.2. Thực trạng phát triển giao thông nông thôn tỉnh Tuyên Quang	77
2.2. THỰC TRẠNG HUY ĐỘNG NGUỒN LỰC TÀI CHÍNH PHÁT TRIỆU GIAO THÔNG NÔNG THÔN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TUYÊN QUANG	81
2.2.1. Cơ chế huy động nguồn lực tài chính phát triển giao thông nông thôn.....	81
2.2.2. Kết quả huy động nguồn lực tài chính phát triển giao thông nông thôn tỉnh Tuyên Quang.....	98
2.3. ĐÁNH GIÁ CHUNG VỀ HUY ĐỘNG NGUỒN LỰC TÀI CHÍNH PHÁT TRIỂN GIAO THÔNG NÔNG THÔN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TUYÊN QUANG	115
2.3.1. Những kết quả đạt được	115
2.3.2. Những hạn chế và nguyên nhân.....	116
Chương 3: GIẢI PHÁP HUY ĐỘNG NGUỒN LỰC TÀI CHÍNH PHÁT TRIỂN GIAO THÔNG NÔNG THÔN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TUYÊN QUANG	125
3.1. QUAN ĐIỂM VÀ QUY HOẠCH PHÁT TRIỂN GIAO THÔNG NÔNG THÔN TỈNH TUYÊN QUANG ĐẾN NĂM 2020, ĐỊNH HƯỚNG ĐẾN NĂM 2030.....	125
3.1.1. Quan điểm phát triển giao thông nông thôn tỉnh Tuyên Quang đến năm 2020, định hướng đến năm 2030.....	125

3.1.2. Quy hoạch phát triển giao thông nông thôn tỉnh Tuyên Quang đến năm 2020, định hướng đến năm 2030.....	126
3.2. QUAN ĐIỂM VÀ NHU CẦU HUY ĐỘNG NGUỒN LỰC TÀI CHÍNH PHÁT TRIỂN GIAO THÔNG NÔNG THÔN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TUYÊN QUANG ĐẾN NĂM 2020, ĐỊNH HƯỚNG ĐẾN NĂM 2030	129
3.2.1. Quan điểm huy động nguồn lực tài chính phát triển giao thông nông thôn trên địa bàn tỉnh Tuyên Quang đến năm 2020, định hướng đến năm 2030.....	129
3.2.2. Nhu cầu nguồn lực tài chính phát triển giao thông nông thôn tỉnh Tuyên Quang đến năm 2030.....	132
3.3. GIẢI PHÁP HUY ĐỘNG NGUỒN LỰC TÀI CHÍNH.....	134
3.3.1. Giải pháp huy động nguồn lực tài chính từ ngân sách nhà nước.....	134
3.3.2. Giải pháp huy động nguồn lực tài chính từ Cộng đồng.....	152
3.3.3. Giải pháp huy động nguồn lực tài chính từ doanh nghiệp.....	154
3.3.4. Tăng cường kiểm tra, giám sát và theo dõi đánh giá việc huy động nguồn lực tài chính phát triển giao thông nông thôn.....	156
3.3.5. Các giải pháp khác	158
3.4. MỘT SỐ KIẾN NGHỊ.....	166
3.4.1. Đối với Quốc hội, Chính phủ và các bộ, ngành trung ương.....	166
3.4.2. Đối với Tỉnh ủy, UBND tỉnh Tuyên Quang	167
KẾT LUẬN.....	172
DANH MỤC CÔNG TRÌNH ĐÃ CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN.....	i
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	ii
PHỤ LỤC.....	xi

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BGSCĐ	Ban giám sát cộng đồng
BOT	Hợp đồng Xây dựng - Kinh doanh - Chuyển giao
BT	Hợp đồng Xây dựng - Chuyển giao
BTH	Bê tông hóa
BTO	Hợp đồng Xây dựng - Chuyển giao - Kinh doanh
BTXM	Bê tông xi măng
CĐDCTĐ	Các điểm dân cư tương đương
CSHT	Cơ sở hạ tầng
FDI	Đầu tư trực tiếp nước ngoài
GTĐB	Giao thông đường bộ
GTNT	Giao thông nông thôn
GTVT	Giao thông vận tải
HĐND	Hội đồng nhân dân
KCHT	Kết cấu hạ tầng
KT-XH	Kinh tế - xã hội
NLTC	Nguồn lực tài chính
NN&PTNT	Nông nghiệp và phát triển nông thôn
NS	Ngân sách
NSĐP	Ngân sách địa phương
NSNN	Ngân sách nhà nước
NTM	Nông thôn mới
ODA	Hỗ trợ phát triển chính thức
PPP	Hợp tác công tư
SXKD	Sản xuất kinh doanh
TPCP	Trái phiếu chính phủ
TCVN	Tiêu chuẩn Việt Nam
UBND	Ủy ban nhân dân
XDCB	Xây dựng cơ bản

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Tỷ lệ cấp NSNN cho các loại đường giao thông nông thôn	48
Bảng 2.1. Thu ngân sách nhà nước tỉnh Tuyên Quang.....	76
Bảng 2.2. Chi ngân sách nhà nước tỉnh Tuyên Quang	76
Bảng 2.3. Thực trạng đường GTNT tỉnh Tuyên Quang năm 2010 và 2016.....	77
Bảng 2.4. Thực trạng đường trục thôn năm 2016.....	78
Bảng 2.5. Thực trạng đường trục chính nội đồng năm 2016.....	80
Bảng 2.6. Chính sách hỗ trợ người dân xây dựng đường GTNT	81
Bảng 2.7. Tiêu chí ưu tiên khi lựa chọn công trình GTNT.....	85
Bảng 2.8. Hoạt động lựa chọn công trình GTNT	86
Bảng 2.9. Hoạt động thông báo kế hoạch xây dựng đường GTNT	87
Bảng 2.10. Cách thức huy động đóng góp của nhân dân làm đường GTNT.....	90
Bảng 2.11. Biện pháp hành chính của chính quyền xã khi cần huy động đóng góp của cộng đồng dân cư làm đường GTNT	91
Bảng 2.12. Nội dung tham gia, đóng góp của người dân	91
Bảng 2.13. Hoạt động công khai tài chính trong xây dựng đường GTNT	92
Bảng 2.14. Hình thức công khai tài chính trong xây dựng GTNT	93
Bảng 2.15. Cơ cấu NLTC huy động cho phát triển GTNT	98
Bảng 2.16: Cơ cấu NLTC huy động theo loại đường GTNT tỉnh.....	100
Bảng 2.17. Kết quả huy động NLTC từ NSNN phát triển GTNT tỉnh Tuyên Quang giai đoạn 2011 - 2016.....	102
Bảng 2.18: Tình hình nợ đọng khối lượng hoàn thành các công trình GTNT đến ngày 31/12/2016, tỉnh Tuyên Quang.....	105
Bảng 2.19. Kết quả huy động NLTC từ cộng đồng phát triển GTNT giai đoạn 2011 - 2016.....	107
Bảng 2.20. Kết quả huy động NLTC từ cộng đồng.....	110
Bảng 2.21: Hình thức đóng góp của người dân vào xây dựng GTNT	111

Bảng 2.22: Nhận định của người dân về nguyên nhân của sự không hợp lý trong các hình thức đóng góp của người dân vào xây dựng GTNT	112
Bảng 2.23: Kết quả huy động NLTC từ doanh nghiệp phát triển GTNT tỉnh Tuyên Quang giai đoạn 2011 - 2016	113
Bảng 3.1: Tổng hợp nhu cầu NLTC phát triển GTNT tỉnh Tuyên Quang đến năm 2030 theo loại đường.....	133
Bảng 3.2: Tổng hợp nhu cầu NLTC phát triển GTNT tỉnh Tuyên Quang đến năm 2030 theo nguồn huy động.....	134
Bảng 3.3: Nhu cầu về các loại nguồn lực tài chính cho phát triển GTNT.....	137
Bảng 3.4: Tỷ lệ cấp ngân sách nhà nước cho các loại đường GTNT.....	137
Bảng 3.5: Chi tiết cơ cấu nguồn lực tài chính huy động.....	142

DANH MỤC CÁC HÌNH VẼ, BIỂU ĐỒ

Hình 1.1. Các loại đường giao thông nông thôn	14
Hình 1.2. Sơ đồ kết nối đường liên xã	23
Hình 1.3. Sơ đồ kết nối đường trục xã	23
Hình 1.4. Sơ đồ kết nối đường trục thôn.....	23
Hình 1.5. Sơ đồ kết nối đường trong ngõ xóm và CDDCTĐ	24
Hình 1.6. Sơ đồ kết nối đường trục chính nội đồng	24
Hình 1.7. Sơ đồ cấp thiết kế đường giao thông nông thôn	31
Hình 2.1. Bản đồ hành chính tỉnh Tuyên Quang.....	73
Biểu đồ 2.1: Nhận định của người dân về tiêu chí lựa chọn công trình GTNT	87
Biểu đồ 2.2: Thực hiện công khai tài chính trong xây dựng GTNT	93
Biểu đồ 2.3: Nhận định của người dân về hoạt động giám sát trong làm đường GTNT.....	97
Biểu đồ 2.4: NLTC huy động phát triển GTNT lũy kế đến hết năm 2016.....	99
Biểu đồ 2.5: NLTC huy động từ NSNN cho phát triển GTNT	103
Biểu đồ 2.6: NLTC huy động từ NSNN theo loại đường GTNT.....	104
Biểu đồ 2.7: NLTC huy động từ cộng đồng cho phát triển GTNT	108
Biểu đồ 2.8: Kết quả huy động NLTC từ cộng đồng theo loại đường GTNT giai đoạn 2011 - 2016.....	109
Biểu đồ 2.9: Tính hợp lý của các hình thức đóng góp làm đường GTNT....	112
Biểu đồ 2.10: NLTC huy động từ doanh nghiệp cho phát triển GTNT	114
Biểu đồ 2.11: Kết quả huy động NLTC từ doanh nghiệp theo loại đường GTNT giai đoạn 2011 - 2016	115